

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžr/141/2012
Identifikačné číslo spisu:	1009201378
Dátum vydania rozhodnutia:	11.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1009201378.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci žalobcov: 1/ Z., bytom G., 2/ A., bytom V., 3/ J., bytom G., 4/ A., bytom P., 5/ C., bytom V., 6/ F., bytom V., 7/ J., bytom Y., 8/ A., bytom J., 9/ A., bytom J., 10/ U., bytom Z., 11/ A., bytom P., 12/ E., bytom G., 13/ J., bytom M. 14/ E., bytom P., 15/ A., bytom G., žalobcovia 1/ až 15/ právne zastúpení advokátom JUDr. Jánom Havlátom, Advokátska kancelária HAVLÁT & PARTNERS, so sídlom Rudnayovo nám. 1, Bratislava, proti žalovanému: Obvodný pozemkový úrad v Bratislave, Križna č. 52, Bratislava (pôvodne Krajský pozemkový úrad v Bratislave, Križna č. 52, Bratislava, za účasti: 1/ E., bytom H., 2/ E., bytom X., 3/ H., bytom X., zúčastnené osoby 2/ a 3/ právne zastúpení advokátkou JUDr. Alenou Bábikovou, Michalská č. 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1031/173/2009 zo dňa 16. júla 2009, o odvolaní žalobcov 1/ až 15/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/191/2009-209 zo dňa 05. júna 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 3S/191/2009-209 zo dňa 05. júna 2012 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. 1031/173/2009 zo dňa 16. júla 2009 v spojení s rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Senec č. OPÚ/2008/2365-8/MO zo dňa 22. apríla 2009 z r u š u j e a v e c v r a c í a žalovanému na nové konanie.

Žalovaný j e p o v i n ý do 30 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcom v 1/ až 15/ rade k rukám právneho zástupcu JUDr. Jána Havláta, Advokátska kancelária HAVLÁT & PARTNERS, so sídlom Rudnayovo nám. 1, Bratislava, náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 5.522,32 € a náhradu iných trov konania vo výške 66 €.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 1031/173/2009 zo dňa 16. júla 2009, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcov 1/ až 15/ a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Senec č. OPÚ/2008/2365-8/MO zo dňa 22. apríla 2009 o zamietnutí návrhu na vyporiadanie vlastníctva podľa § 7 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkových

osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim (ďalej len „zákon“). O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalobcov 1/ až 15/ spoločne a nerozdielne zaviazal k náhrade trov konania účastníkov 1/ až 3/.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že správne orgány nepochybili, keď návrh na začatie konania zamietli z dôvodu nesplnenia podmienky ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona, pretože bolo zrejmé, že medzi vlastníkmi a žalobcami nebola uzavretá zmluva podľa nar. vl. č. 208/1994 a tak vznikol medzi nimi nájomný vzťah podľa zákona, z čoho vyplýva, že žalobcovia nie sú užívateľmi podľa § 2 ods. 2 zákona.

Žalobcovia včas podaným odvolaním navrhli rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov zrušiť a vrátiť vec na nové konanie. Namietali predovšetkým nesprávne zistený skutkový stav, nesprávne právne posúdenie veci a v konečnom dôsledku nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu.

Krajskému súdu vytýkali, že svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočne, pretože vo svojom prvom rozhodnutí (zrušenom v odvolacom konaní) vychádzal z rovnakých skutkových zistení, no dospel k absolútne opačnému záveru ako teraz a preto bolo podľa žalobcov povinnosťou súdu vysvetliť, prečo rozhodol opačne. Ako príklad žalobcovia uviedli konštatovanie krajského súdu v zrušenom rozhodnutí, že medzi užívateľmi a vlastníkmi vznikol nájomný vzťah, pričom v tomto rozsudku krajský súd vychádzajúc z identických podkladov bez bližšieho vysvetlenia konštatoval, že žalobcovia nepreukázali, že boli riadnymi nájomcami alebo užívateľmi. Rozsudok krajského súdu bez náležitého odôvodnenia a bez odpovede na otázky a námietky žalobcov, no aj bez vysvetlenia vlastných záverov súdu, je podľa žalobcov rozhodnutím arbitrárnym a takto im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobcovia v tejto súvislosti poukázali na ustálenú judikatúru ako aj nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Žalobcovia ďalej namietali, že správne orgány opreli svoje rozhodnutia o neplatnosť hospodárskej zmluvy, pričom krajský súd najprv vyslovil nezákonnosť správneho rozhodnutia, a to aj z dôvodu, že na posúdenie platnosti zmluvy správny orgán nemal právomoc, no v rozsudku napadnutom v tomto konaní krajský súd tento záver nielenže nevyvrátil, ale sa ním ani bližšie nezaoberal, len prevzal tvrdenie žalovaného o neplatnosti uvedenej zmluvy.

Žalobcovia zotrvali na názore, že boli užívateľmi predmetných pozemkov a zároveň, že boli splnné podmienky pre začatie konania podľa § 7 zákona a že ich návrh bol opodstatnený a odôvodnený.

Správnym orgánom žalobcovia vytýkali, že im neumožnili využiť ich procesné práva - nebola im daná možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, ani uplatniť svoje návrhy, čo je v rozpore s § 3 ods. 2 a § 33 ods. 2 SP; ak bolo vykonané dokazovanie, stalo sa tak v neprítomnosti žalobcov ako účastníkov konania a žalovaný ich navyše ani nepoučil o ich procesných právach a povinnostiach účastníkov konania. Dokonca im ani neoznámil začatie správneho konania, hoci je to v zmysle § 18 ods. 3 SP jeho obligatórnou povinnosťou. Pochybenie na strane správnych orgánov žalobcovia videli aj v tom, že správne rozhodnutia neboli riadne odôvodnené a nemajú zákonné náležitosti v zmysle § 47 ods. 3 SP.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Zotrval na svojom názore, že v čase podania návrhu nebola splnená zákonná podmienka podľa § 2 ods. 1 zákona zriadenie záhradkovej osady do 24. júna 1991 a tiež, že ZO SZZ 6-1 Bernolákovo, záhradková osada L., nemala riadne uzatvorenú tzv. veľkú zmluvu podľa vtedy platných zákonov č. 122/1975 Zb. alebo 123/1975 Zb.. Hospodárska zmluva o dočasnom užívaní národného majetku zo dňa 08. júna 1989 uzavretá s MNV Bernolákovo, ktorý nemal k pozemkom žiaden vzťah, bola uzavretá v rozpore so zákonom. Od 24. júna 1991, teda od účinnosti zákona č. 229/1991 Zb. boli platne uzatvorené zmluvy zrušené a medzi vlastníkom a užívateľom vznikol priamo zo zákona nájomný vzťah. V tomto prípade však vzhľadom na vyššie uvedené k vzniku zákonného nájmu nemohlo dôjsť.

Účastníčka 1/ navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že vo veci nie je ani tak dôležité, či hospodárska zmluva z roku 1989 je alebo nie je platná, ako to, že žalobcovia v konaní

nepreukázali uzavretie zmluvy s organizáciou, ktorá mala k pozemkom právo správy alebo užívacie právo. Práva MNV Bernolákovo, prípadne ONV Bratislava - vidiek, k dotknutým pozemkom nikdy neboli preukázané. Uvedené pozemky nikdy neboli národným majetkom, vždy boli v súkromnom vlastníctve a ich terajší vlastníci resp. ich predchodcovia, pozemky nezískali reštitúciou, ale na nich prešli dedením. Zdôraznila, že žalobcovia sa domáhajú väčších práv ako majú vlastníci pozemkov a to na ich úkor.

Účastníci 2/ a 3/ navrhli rozsudok potvrdiť ako vecne správny, pretože rozhodnutia žalovaného správneho orgánu považovali za vydané v súlade so zákonom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov bolo dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 11. júna 2013 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

V zmysle § 1 písm. e/ zákona č. 345/2012 Z. z. o niektorých opatreniach v miestnej štátnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa s účinnosťou odo dňa 01. januára 2013 zrušujú krajské pozemkové úrady. Na základe nižšie citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Krajského pozemkového úradu v Bratislave ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpil z titulu zákonných zmien Obvodný pozemkový úrad v Bratislave. Uvedená právna zmena sa premietla v zákone č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu. Pod všeobecným označením žalovaný je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 345/2012 Z. z. pôsobnosť krajských pozemkových úradov ustanovená osobitnými predpismi prechádza na obvodné pozemkové úrady v sídlach krajov.

Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 345/2012 Z. z. konanie, v ktorom sa rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb na úseku štátnej správy v pôsobnosti krajského pozemkového úradu začaté do 31. decembra 2012, dokončí obvodný pozemkový úrad v sídle kraja, v ktorého územnom obvode mal krajský pozemkový úrad sídlo.

Podľa § 5 ods. 6 zákona č. 330/1991 Zb. obvodné pozemkové úrady v sídlach krajov vykonávajú štátnu správu na úsekoch pozemkových úprav a ochrany poľnohospodárskej pôdy podľa odseku 4 v územnom obvode kraja, v ktorom majú sídlo.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby o zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný zamietol odvolanie a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o zamietnutí návrhu členov ZO SZZ 6-1 Bernolákovo, L., na vysporiadanie vlastníctva k pozemkom podľa zákona č. 64/1997 Z. z., a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného a súčasne rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Z obsahu pripojeného spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplýva, že žalobcovia dňa 30. decembra 2008 podali na Pozemkový úrad v Senci návrh podľa § 7 zákona na vyporiadanie pozemkov v zriadenej záhradkárskej osade Benzínka, v k. ú. Bernolákovo.

Prvostupňový správny orgán svojim rozhodnutím č. OPÚ/2008/2365-8/MO zo dňa 22. apríla 2009 uvedený návrh zamietol s odôvodnením, že medzi vlastníkom a užívateľom nebola uzavretá zmluva podľa nariadenia vlády č. 208/1994 Z. z., a tak vznikol medzi nimi nájomný vzťah podľa zákona a v takomto prípade záhradkár nie je užívateľom podľa § 2 ods. 2 zákona.

V odvolacom konaní žalovaný rozhodnutím č. 1031/173/2009 zo dňa 16. júla 2009 odvolanie žalobcov zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil vysloviac názor, že nebola splnená podmienka podľa § 2 ods. 1 zákona, a to zriadenie záhradkárskej osady do 24. júna 1991, ako aj to, že nebola uzavretá zmluva na dočasné užívanie pozemkov podľa vtedy platných zákonov (č. 122/1975 Zb. alebo č. 123/1975 Zb.), a teda nesplnením podmienky podľa § 2 ods. 2 zákona nedošlo k vzniku zákonného nájmu medzi vlastníkom a užívateľom podľa § 3 ods. 1 zákona a z toho dôvodu žalobcovia neboli ani oprávnení podať návrh na vyporiadanie vlastníctva k pozemkom podľa uvedeného zákona. Žalovaný v rozhodnutí vyslovil tiež právny záver, že Hospodárska zmluva o dočasnom užívaní národného majetku uzavretá podľa § 348 HZ zo dňa 08. júna 1989 bola uzavretá v rozpore s platnými právnymi predpismi, nakoľko MNV Bernolákovo nemalo k pozemku, ktorý bol predmetom tejto zmluvy, žiadny právny vzťah a jediný, kto mal k nemu právny vzťah, bolo JRD.

Zo spisu ďalej vyplynulo, že ZO SZZ Bernolákovo vznikla na ustanovujúcej schôdzi dňa 30. novembra 1961 a získala na základe Hospodárskej zmluvy o dočasnom užívaní zo dňa 08. júna 1989 od MNV v Bernolákove na užívanie pozemok v k. ú. L., a to parc. č. XXXX o výmere 7.668 m², vedená ako ostatná plocha, za účelom zriadenia záhradkárskej osady pre svoje individuálne potreby. Nájomný vzťah bol zapísaný v evidenčnom liste č. XXXX k. ú. L..

Žalobcovia tvrdili, že predmetná časť pozemku parc. č. XXXX prešla do vlastníctva Československého štátu a pozemok parc. č. XXXX bol v správe MNV Bernolákovo. Na podporu tejto skutočnosti žalobcovia predložili list zo dňa 02. decembra 1992 a list zo dňa 21. marca 1983, ktorým MNV oznamuje, že parc. č. XXXX a parc. č. XXXX boli zlúčené bývalým Národným výborom do parc. č. XXXX a ten je v užívaní, resp. v správe Obvodného úradu Bernolákovo. Tvrdili, že pozemok bol vo vlastníctve Československého štátu a v správe MNV a bol ponechaný do užívania inej socialistickej organizácie v súlade s § 71 a § 348 HZ. Hospodárske zmluvy o dočasnom užívaní majetku za odplatu podľa § 348 HZ sa v zmysle § 816 ods. 2 veta prvá ObZ menia od účinnosti tohto zákona na nájomné zmluvy (účinnosť od 01. januára 1992). Žalobcovia do spisu založili o. i. výpis z PK vložky č. XXX a č. XX, z ktorého vyplýva, že časť parc. č. XXXX je vo vlastníctve Československého štátu, ostatné pozemky boli v správe MNV Bernolákovo, žiadosť o zápis poznámky prevzatia nehnuteľnosti zo dňa 17. decembra 1940, žiadosť o vklad vlastníckeho práva v prospech Československého štátu finančného odboru Rady ONV Bratislava - okolie zo dňa 18. augusta 1958.

Zúčastnené osoby 1/ až 3/ v konaní tvrdili opak, že pozemky neprešli do vlastníctva štátu a právo hospodárenia na nich patrilo len JRD, a teda zmluva o užívaní mohla byť platne uzatvorená len s JRD, nie však s MNV. Podľa žalobcov však toto tvrdenie, ktoré si osvojil aj žalovaný, že právny vzťah k pozemku malo mať JRD Bernolákovo, nie je podložené žiadnym dôkazom a nevyplýva to z dôkazného materiálu nachádzajúceho sa v predmetnom spise.

Podľa § 2 ods. 1 zákona zriadenou záhradkovou osadou sa rozumie záhradková osada zriadená do 24. júna 1991 na pozemkoch, ku ktorým bola uzavretá Zmluva o dočasnom užívaní pozemku medzi Slovenským zväzom záhradkárov, Slovenským zväzom chovateľov, alebo jeho organizačnou zložkou (ďalej len „záhradkárska organizácia“), alebo jej členov a poľnohospodárskou organizáciou alebo inou organizáciou, ktorá k pozemku mala:

- a) právo správy (právo hospodárenia), alebo
- b) právo družstevného užívania, alebo
- c) právo náhradného užívania, alebo
- d) právo užívania na zabezpečenie výroby, alebo
- e) iné užívacie právo.

Podľa § 2 ods. 2 zákona nájomcom alebo užívateľom pozemkov v zriadenej záhradkovej osade sa rozumie člen záhradkárskej organizácie, ktorý na základe zmluvy so záhradkárskou organizáciou, alebo poľnohospodárskou organizáciou, alebo inou organizáciou tieto pozemky obhospodaruje a užíva tie pozemky, ktoré slúžia všetkým členom záhradkárskej organizácie, najmä pozemky, na ktorých sú vybudované prístupové cesty, spoločne hygienické, rekreačné a iné prevádzkové zariadenia (ďalej len „spoločný pozemok“).

Podľa § 3 ods. 1 zákona ak medzi vlastníkom a užívateľom nebola uzavretá nájomná zmluva podľa osobitného predpisu (NV SR č. 208/1994 Z. z.), vznikne medzi nimi dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona nájomný vzťah.

Podľa § 3 ods. 2 zákona nájomný vzťah podľa ods. 1 môže vypovedať vlastník pozemku, ktorého výmera a prislúchajúci podiel z výmery spoločných pozemkov tvorí viac ako polovicu pozemku užívaného užívateľom, ak užívateľ:

- a/neužíva pozemok so starostlivosťou riadneho hospodára,
- b/zriadil na pozemku bez staveného povolenia alebo ohlásenia,
- c/uzavrel bez súhlasu vlastníka pozemku alebo záhradkárskej organizácie k pozemku podnájomnú zmluvu, alebo ho bez ich súhlasu iným spôsobom zveril tretej osobe,
- d/nezaplatil napriek písomnému upozorneniu splatné nájomné za bežný rok do 30. augusta nasledujúceho roka.

Podľa § 3 ods. 5 zákona nájomný vzťah podľa ods. 1 možno vypovedať len do začatia konania podľa § 7, a to k 01. októbru bežného roku. Výpovedná lehota je jeden rok, pričom sa nemôže skončiť pred dňom, v ktorom by užívateľovi zanikol nájom podľa § 22 ods. 3 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, alebo pred poskytnutím náhrady podľa ods. 3 a 4.

Podľa § 7 ods. 1 zákona konanie sa začína na návrh nadpolovičnej väčšiny užívateľov, ktorí užívajú nadpolovičnú výmeru plochy a prislúchajúci podiel z výmery spoločných pozemkov a ktorí preukázali, že vlastníci odmietli k týmto pozemkom uzavrieť kúpnu zmluvu s návrhom ceny najmenej vo výške náhrady uvedenej v § 11, alebo že vlastníci sa k návrhu kúpnej zmluvy nevyjadrili v lehote podľa odseku 2.

Odvolací súd pripomína, že v tomto konaní preskúmaný rozsudok krajský súd vydal po tom, čo bol jeho pôvodný (zrušujúci) rozsudok č. k. 3S/191/2009-101 zo dňa 20. júla 2010 v odvolacom konaní zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžo/250/2010 zo dňa 24. novembra 2011 z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP ako nepreskúmateľný, pretože krajský súd sa v ňom riadne, resp. vôbec nevysporiadal s námietkami účastníkov 1/ až 3/.

Odvolací súd poukazuje na argumentáciu v uvedenom zrušujúcom uznesení: „...Zmyslom a účelom platnej právnej úpravy správneho súdnictva je poskytovať efektívnu ochranu verejným subjektívnym právam fyzických a právnických osôb.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (t. j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 250j ods. 1 OSP ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z

dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len „v medziach žaloby“) dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamietla.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 OSP príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná. Súd musí v rozsahu prieskumu venovať pozornosť tomu, či vo veci nemalo byť prednostne aplikované komunitárne právo (čl. 7 ods. 2 ústavy) a podľa výsledku aj takéhoto prieskumu musí postupovať v súlade s citovaným článkom ústavy.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ OSP - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu. Právo na spravodlivý proces vyžaduje, aby rozhodnutie bolo odôvodnené. Vyplyva to z potreby transparentnosti výkonu spravodlivosti, ktorá je inherentná každému jurisdikčnému aktu. Je korelátom práva účastníka prednášať návrhy aj argumenty, aby na ne dostal odpoveď. Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Odôvodnenie má presvedčiť účastníkov konania, že rozhodnutie bolo výsledkom starostlivého zhodnotenia relevantných faktov, že nebolo len doprovodom vopred prijatého rozhodnutia, a že nebolo svojvoľné. Z uvedeného dôvodu je preto potrebné trvať na logickej súladnosti (bezrozpornosti) a vecnej konzistencii odôvodnenia rozhodnutia, ktoré nemôže opomenúť dôležité skutočnosti a tieto ponechať bez odpovede....

...Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa námietky účastníkov konania v I., II. a III. rade ponechal bez povšimnutia, nie je preto zrejmé, ako sa s námietkami a argumentmi účastníkov vysporiadal, pretože k nim nezaujal žiadne stanovisko.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal námietky účastníkov v I., II. a III. rade, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, a uvedeným postupom bolo porušené ich právo na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde ako aj zásadu spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).....“

Odvolací súd musel konštatovať, že krajský súd sa ani v novom rozhodnutí neriadil vyššie citovaným názorom odvolacieho súdu - nevysporiadal sa s argumentáciou účastníkov konania, len prevzal právne závery správneho orgánu bez akéhokoľvek náznaku uvedenia vlastného názoru a jeho zdôvodnenia. Bez povšimnutia ostali tvrdenia a listinné dôkazy predložené žalobcami týkajúce sa vlastníctva a správy

predmetných pozemkov (keď žalobcovia tvrdili a preukazovali, že časť pozemku prešla na štát a časť bola v správe MNV). Práve tieto skutočnosti sú podľa názoru odvolacieho súdu rozhodujúce pri posúdení, či bola splnená podmienka vyplývajúca z § 2 ods. 1 zákona, teda či bola uzavretá zmluva so subjektom, ktorý k sporným pozemkom mal niektoré z tam uvedených práv. Ako dôvodne podotkla účastníčka konania 1/ - vo veci nie je ani tak dôležité posúdenie platnosti hospodárskej zmluvy, ako preukázanie, že zmluva bola uzavretá medzi ZO SZZ a niektorým zo subjektov uvedeným v § 2 ods. 1 zákona. V prípade nepreukázania uvedeného sa nemôžu žalobcovia domáhať usporiadania užívania pozemkov na základe návrhu podľa § 7 ods. 1 zákona. Krajský súd však v tomto smere nevyslovil žiadny názor, ktorý by aj riadne odôvodnil - len prebral tento záver z rozhodnutia správneho orgánu.

Navyše krajský súd v novom rozhodnutí prevzal aj konštatovanie žalovaného o neplatnosti hospodárskej zmluvy, hoci v pôvodnom rozhodnutí sám konštatoval nedostatok právomoci správneho orgánu vysloviť neplatnosť zmluvy a urobil tak bez akéhokoľvek odôvodnenia zmeny svojho názoru. Rovnako tak aj záver o vzniku nájomného vzťahu medzi užívateľmi a vlastníkami, pričom v tomto rozsudku krajský súd vychádzajúc z identických podkladov bez bližšieho vysvetlenia uviedol, že žalobcovia nepreukázali, že boli riadnymi nájomcami alebo užívateľmi, hoci pôvodne tvrdil (opäť bez vysvetlenia), že nimi boli. V tomto smere dal odvolací súd za pravdu žalobcom, že takýto rozsudok krajského súdu je arbitrárny a v konečnom dôsledku aj nepreskúmateľný.

Krajskému súdu treba vytknúť aj to, že ani náznakom nezdôvodnil, prečo (tentoraz) podľa neho vznikol nájomný vzťah podľa zákona medzi vlastníkami a užívateľmi, z čoho má vyplývať, že žalobcovia nie sú užívateľmi, pričom takýto záver konštatoval aj prvostupňový správny orgán, no druhostupňový správny orgán v poslednom odseku na strane 2 svojho rozhodnutia uviedol, že podľa § 3 ods. 1 zákona nesplnením podmienky podľa § 2 ods. 2 zákona nedošlo k vzniku zákonného nájmu medzi užívateľmi a vlastníkami.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány sa mali v konaní predovšetkým vyporiadať s tým, či MNV Bernolákovo bolo subjektom, aký malo na zreteľ ustanovenie § 2 ods. 1 zákona, a to s ohľadom na všetky predložené dôkazy, ku ktorým mali zaujať svoje jednoznačné stanovisko a vysvetliť, prečo predložené doklady nepovažovali za relevantné (napr. list ONV Bratislava - vidiek, ktorým bola ZO odkázaná na MNV, s ktorým mala užívacie vzťahy k pozemkom usporiadať). Neprináleží správne orgánu posudzovať platnosť zmluvy, hoci by šlo i o neplatnosť absolútnu, ktorá nastáva ex lege, pretože aj absolútnu neplatnosť úkonu môže vysloviť len všeobecný súd.

Vzhľadom na uvedené sa aj rozhodnutia správnych orgánov javia ako nedostatočne odôvodnené, vzájomne rozporné, vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a bez dostatočného zistenia skutkového stavu veci a ich odôvodnenie nedáva zrozumiteľný a presvedčivý podklad pre preskúmanie ich zákonnosti.

V správnom súdnictve sa vykonáva prieskum rozhodnutí správnych orgánov, a preto sa od konajúceho súdu neočakáva, že bude v rámci svojej prieskumnej pôsobnosti dopĺňovať chýbajúce právne závery alebo ich dôvody, ktoré správny orgán v svojom odôvodnení nevyslovil, hoci ich vysloviť mal. Takáto činnosť súdu by bola v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa názoru odvolacieho súdu rozsudok krajského súdu nesplňa zákonom požadované náležitosti, neobsahuje vlastne žiadne odôvodnenie - tým nemôže byť len prevzatie záveru správneho orgánu bez vyporiadania sa s relevantnými námietkami účastníkov konania a uvedenia vlastného názoru súdu, najmä s ohľadom na to, že v pôvodnom rozsudku dospel na základe identických čiatkových názorov k úplne opačnému záveru. Avšak vzhľadom na rozpory a nedostatky skutkových zistení ako aj právneho posúdenia, ktoré videl odvolací súd v rozhodnutiach správnych orgánov, nebolo dôvodné rozsudok krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že sa rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu zrušuje z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a d/ OSP a vec sa mu vracia na nové konanie (§ 250ja ods. 3 veta prvá OSP).

Povinnosťou správneho orgánu v novom konaní bude ustáliť okruh účastníkov konania v zmysle § 7 ods. 1 zákona (ktorým má byť aj záhradkárska organizácia), riadne poučiť všetkých účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach a umožniť im aj ich realizáciu, vykonať potrebné dôkazy a vyhodnotiť ich, dôkladne zvážiť predložené listinné doklady (aj tie dodatočne predložené, ktoré majú svedčiť o vlastníctve čsl. štátu a práve správy MNV), zaujať jednoznačné a riadne odôvodnené stanovisko ohľadne skutočností, či MNV Bernolákovo bolo subjektom, aký malo na zreteli ustanovenie § 2 ods. 1 zákona a následne posúdiť splnenie či nespĺnenie ďalších zákonných podmienok pre konanie o návrhu žalobcov a vydať rozhodnutie, ktoré aj riadne odôvodní a uvedie v ňom, ktoré skutočnosti boli jeho podkladom, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodoval (§ 47 ods. 3 SP).

O trovách konania rozhodol odvolací súd v súlade s ust. § 246c ods. 1 veta prvá OSP, § 224 ods. 1, 2 OSP, § 250k ods. 1 OSP a § 151 ods. 1, 2 OSP tak, že úspešným žalobcom priznal náhradu uplatnených a riadne vyčíslených trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky priznal žalobcom 1/ až 15/ v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhl.“) náhradu trov konania v celkovej výške 5.588,32 €. Náhrada trov konania pozostáva z trov právneho zastúpenia vo výške 5.522,32 € a iných trov konania vo výške 66 €.

Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny za 5 úkonov právnej služby a k nim prislúchajúce režijné paušály:

1. príprava a prevzatie vecí vrátane prvej porady s klientom dňa 09. septembra 2009 (§ 14 ods. 1 písm. a/ vtedy platnej vyhl.) v sume 15 x 115,90 € (1.738,50 €), znížená v súlade s vyhl. platnou do 31. mája 2010 o 20 %, t. j. 1.390,80 € + režijný paušál v sume 6,95 €, celkom 1.397,75 €,

2. podanie žaloby na súd dňa 17. septembra 2009 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vtedy platnej vyhl.) v sume 15 x 115,90 € (1.738,50 €), znížená v súlade s vyhl. platnou do 31. mája 2010 o 20 %, t. j. 1.390,80 € + režijný paušál v sume 6,95 €, celkom 1.397,75 €,

3. účasť na pojednávaní dňa 13. júla 2010 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhl.) v sume 15 x 120,23 € (1.803,45 €), znížená v súlade s vyhl. platnou od 01. júna 2010 o 50 %, t. j. 901,73 € + režijný paušál v sume 7,21 €, celkom 908,94 €,

4. vyjadrenie k odvolaniu účastníčky v 1. rade zo dňa 14. októbra 2010 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhl.) v sume 15 x 120,23 € (1.803,45 €), znížená v súlade s vyhl. platnou od 01. júna 2010 o 50 %, t. j. 901,73 € + režijný paušál v sume 7,21 €, celkom 908,94 €,

5. vyjadrenie k odvolaniu účastníkov v 2. a 3. rade zo dňa 14. októbra 2010 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhl.) v sume 15 x 120,23 € (1.803,45 €), znížená v súlade s vyhl. platnou od 01. júna 2010 o 50 %, t. j. 901,73 € + režijný paušál v sume 7,21 €, celkom 908,94 €.

Spolu: 5.522,32 €

Iné trovy konania pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu vo výške 66 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky žalobcom 1/ až 15/ nepriznal trovy právneho zastúpenia za 3. - 5. úkon tak, ako si ich právna zástupkyňa vyčísľala, a to z toho dôvodu, že išlo o úkony právnej služby vykonané po 01. júna 2010, odkedy bol § 13 ods. 2 zmenený, a to tak, že ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb, základná sadzba tarifnej odmeny sa zníži o 50 %, a nie o 20 % ako tomu bolo podľa právnej úpravy platnej do 31. mája 2010. Najvyšší súd tak rozhodol aj napriek tomu, že pri vyčíslení trov konania právna zástupkyňa uviedla dátum pojednávania, za ktorý si vyčísľala náhradu trov konania, 12. júla 2009, pričom ide zjavne o chybu v písaní, nakoľko zo spisu krajského

súdu je zrejmé, že v tento deň sa žiadne pojednávanie nekonalo a ani sa konať nemohlo, keďže samotná žaloba bola podaná na súd až 17. septembra 2009 a pojednávanie sa uskutočnilo 13. júla 2010.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.